

Назарова Тетяна Юрїївна, НТУ «ХПІ» доцент каф. МБ та фінансів; тел. (+38) 050-748-14-82;

E-mail: taniya2017@ukr.net

Гаврик Аліна Андрїївна, студентка 5-го курсу каф. МБ та фінансів; тел. (+38) 050-258-72-61;

E-mail: denni.gavrik.1999@gmail.com

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», вул. Курпичова, 2, Харків, Україна, 61000

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. У статті розглянуто поняття фінансової стійкості компанії в сучасних умовах, розкрито реальний стан із даної проблематики, вказано на шляхи поліпшення ситуації. Важливим напрямком визначено забезпечення адекватного рівня фінансової стабільності, що гарантує раціональне використання ресурсного потенціалу та стабільний розвиток у майбутньому. На основі проблематики та мети дослідження проведено аналіз наукових праць, для визначення поняття фінансової стійкості. Визначено розбіжності серед науковців в розумінні поняття та проблему відсутності чітких напрямів та програм поліпшення фінансової стійкості підприємства. Враховуючи думки численних авторів виділено визначальні внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Визначено, що на сьогоднішній день найбільше впливають на фінансову стійкість економічні та фінансові чинники. Розглянуто поняття внутрішньої та зовнішньої фінансової стійкості. Для оцінки фінансової стійкості запропоновано використання систему показників, оскільки однієї конкретної групи недостатньо для характеристики рівня стійкості. Розглянуто негативні наслідки фінансової нестабільності при незадовільних показниках фінансової стійкості. Запропоновано шляхи підвищення фінансової стійкості. Визначено важливість обрання фінансової стратегії як важелю в розвитку компанії. Розглянуто аналіз фінансової стійкості підприємства як послідовний, ступеневий розгляд усіх параметрів, пов'язаних із веденням господарсько-економічної діяльності. Прогнозуючи та аналізуючи заходи, щодо покращення фінансової стійкості, відзначено, що в сучасній економіці важливою складовою процесу розробки та реалізації фінансової стратегії підприємства є фінансовий контролінг. Розкрито важливість планування та контролю для забезпечення фінансової стійкості. Розроблено рекомендації щодо стабілізації фінансової діяльності компанії.

Ключові слова: фінансова стійкість, компанія, контролінг.

Nazarova Tetyana Yuriyivna, associate professor; tel. (+38) 050-748-14-82; Email: taniya2017@ukr.net

Havryk Alina Andriivna, 5th year student; tel. (+38) 050-258-72-61; Email: denni.gavrik.1999@gmail.com

National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Kirpichova Str., 2, Kharkiv, Ukraine, 61000

FINANCIAL SUSTAINABILITY OF THE ENTERPRISE IN MODERN CONDITIONS

Abstract. The article considers the concept of financial stability of the company in modern conditions, reveals the real situation on this issue, indicates ways to improve the situation. An important direction is to ensure an adequate level of financial stability, which guarantees the rational use of resource potential and stable development in the future. Based on the issues and purpose of the study, an analysis of scientific papers was conducted to determine the concept of financial stability. Differences among scientists in understanding the concept and the problem of lack of clear directions and programs to improve the financial stability of the enterprise are identified. Taking into account the opinions of numerous authors, the determining internal and external factors influencing the financial stability of the enterprise are highlighted. It is determined that today economic and financial factors have the greatest impact on financial stability. The concept of internal and external financial stability is considered. To assess financial stability, it is proposed to use a system of indicators, as one specific group is not enough to characterize the level of stability. The negative consequences of financial instability with unsatisfactory indicators of financial stability are considered. Ways to increase financial stability are proposed. The importance of choosing a financial strategy as a lever in the development of the company is determined. The analysis of the financial stability of the enterprise is considered as a consistent, step-by-step consideration of all parameters related to the conduct of economic activity. Forecasting and analyzing measures to improve financial stability, it is noted that in the modern economy an important component of the process of developing and implementing the financial strategy of the enterprise is financial controlling. The importance of planning and control to ensure financial stability is revealed. Recommendations for stabilizing the company's financial activities have been developed.

Keywords: financial stability, company, controlling.

Назарова Тат'яна Юрьевна, НТУ «ХПІ», доцент каф МБ и финансов; тел. (+38) 050-748-14-82;
E-mail: taniya2017@ukr.net

Гаврик Алина Андреевна, студентка 5-го курса; тел. (+38)050-258-72-61; E-mail: denni.gavrik.1999@gmail.com
Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт», ул. Кирпичева, 2,
Харьков, 61000, Украина

ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

***Аннотация.** В статье рассмотрено понятие финансовой устойчивости компании в современных условиях, раскрыто реальное состояние с данной проблематикой, указано на пути улучшения ситуации. Важным направлением определено обеспечение адекватного уровня финансовой стабильности, что гарантирует рациональное использование ресурсного потенциала и стабильное развитие в будущем. На основе проблематики и цели исследования проведен анализ научных работ, для определения понятия финансовой устойчивости. Определены разногласия среди ученых в понимании понятия и проблему отсутствия четких направлений и программ улучшения финансовой устойчивости предприятия. Учитывая мнения многочисленных авторов выделены определяющие внутренние и внешние факторы, влияющие на финансовую устойчивость предприятия. Определено, что на сегодняшний день наибольшее влияние на финансовую устойчивость экономические и финансовые факторы. Рассмотрены понятия внутренней и внешней финансовой устойчивости. Для оценки финансовой устойчивости предложено использование систему показателей, поскольку одной конкретной группы недостаточно для характеристики уровня устойчивости. Рассмотрены негативные последствия финансовой нестабильности при неудовлетворительных показателях финансовой устойчивости. Предложены пути повышения финансовой устойчивости. Определены важность избрания финансовой стратегии как рычагу в развитии компании. Рассмотрены анализ финансовой устойчивости предприятия как последовательный, ступенчатый рассмотрение всех параметров, связанных с ведением хозяйственно-экономической деятельности. Прогнозируя и анализируя меры по улучшению финансовой устойчивости отмечено, что в современной экономике важной составляющей процесса разработки и реализации финансовой стратегии предприятия является финансовый контроллинг. Раскрыто важность планирования и контроля для обеспечения финансовой устойчивости. Разработаны рекомендации по стабилизации финансовой деятельности компании.*

***Ключевые слова:** финансовая устойчивость, компания, контроллинг.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. У сучасних умовах актуальною проблемою та завданням компаній є забезпечення фінансової стабільності з урахуванням економічних факторів.

Тому для підприємств важливим завданням є забезпечення фінансової стійкості. Проте, незважаючи на значний вплив факторів ззовні, аспекти організації фінансової діяльності є не менш важливими. Забезпечення адекватного рівня фінансової стабільності гарантує раціональне використання ресурсного потенціалу та стабільний розвиток у майбутньому.

У ринкових умовах фінансова стабільність є запорукою виживання та основою міцної позиції на ринку. Адже, оцінюючи фінансовий стан, визначаючи рівень стабільності, інвестори, постачальники, партнери можуть визначити фінансові можливості компанії на майбутнє та подальший розвиток. Чим вища стабільність фірми, тим більше вона не залежить від змін ринкових умов, отже, знижується ризик банкрутства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблему аналізу фінансової стійкості досліджували ряд вчених, які зробили значний вклад у вирішення задач, серед яких можна виділити таких як Н.Г. Слободян [1], Ю.О. Русіна, Ю.В. Полозук [2], Н.М. Богацька, О.В. Галюк[3], С.О. Матковський [4], Ю.М.Тютюнник [5], Г.О. Партин [6], та інші.

Провівши аналіз наукових праць із проблеми статті, можна зробити висновок, що вчені зробили значний внесок в її розв'язання, зокрема визначили зміст поняття «фінансова стійкість компанії» та запропонували моделі визначення даного поняття.

На сьогоднішньому етапі розвитку економіки України аспекти фінансової стійкості підприємства недостатньо розроблені, викладення їх має суперечливий характер, існує немало розбіжностей серед науковців у розумінні самої суті фінансової стійкості. Немає чітких напрямів та програм поліпшення фінансової стійкості компанії для покращення загального фінансового стану підприємства.

Аналіз та узагальнення наукових праць, присвячених досліджуваній темі, виявили необхідність удосконалення як теоретичних, так і практичних розробок та зумовили мету даної статті.

Постановка завдання. Перш за все необхідно розглянути поняття фінансової стійкості компанії у сучасних умовах; розкрити реальний стан із даної проблематики; визначити зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства; показати, як сучасні умови розвитку бізнесу впливають на фінансову стійкість компанії; розкрити важливість планування та контролю для забезпечення фінансової стійкості; розробити рекомендації щодо стабілізації фінансової діяльності компанії за допомогою фінансового контролінгу.

Виклад основного матеріалу. Важливо підтримувати стабільність підприємства, оскільки тривала економічна діяльність в даний час залежить від ряду негативних факторів. Наприклад, конкуренція, яка зростає з кожним роком, призводить до зниження рівня доходу, що в кінцевому рахунку впливає на величину прибутку, що призводить до неможливості розвитку компанії. Рівень фінансової стійкості значною мірою залежить від раціонального співвідношення власного та позикового капіталу. Якщо в організації спостерігається дисбаланс у цьому аспекті, з переходом у бік збільшення боргового капіталу в загальній структурі фінансових ресурсів, це призведе до зменшення ліквідності та платоспроможності підприємства.

За наявності величезної частки позикових коштів не можна забувати, що компанія зобов'язана виплачувати за них відсотки, що зменшить прибуток, замість збільшення власних оборотних коштів. Але з іншого боку, позикові кошти можуть збільшити обсяг і розвинути нові види діяльності, або вийти на нові ринки, що сприятиме зростанню прибутку.

Тому власники компаній дозволяють прийнятну частку позикового капіталу, а кредитори залучають фірми з високою часткою власних джерел, оскільки це зменшує їхні ризики. В результаті компанії намагаються вирішити проблему, пов'язану з оптимізацією структури капіталу, шляхом досягнення оптимальної суми позикових коштів та їх ефективного використання.

Фінансова стійкість в умовах світової економічної кризи є гарантією та умовою виживання будь-якого підприємства. Якщо підприємство є фінансово стійким, то воно здатне витримувати неочікувані зміни ринкової кон'юнктури і вберегти себе від банкрутства. Більше того, чим стабільнішим є підприємство, тим більше переваг воно має порівняно з іншими конкурентами в цьому секторі економіки в отриманні кредитів.

Передусім необхідно визначити сутність терміну «стійкість». В економічній літературі існують різні тлумачення фінансової стійкості підприємства.

Н.В. Ткаченко вважає, що стійкість – це здатність тієї чи іншої системи зберігати певні властивості та характеристики незмінними або майже незмінними [1]. Так, Філімоненко О.С. визначає фінансову стійкість, як стан підприємства, при якому розмір його майна (активів) достатній для погашення зобов'язань, тобто воно є платоспроможним [2]. Але це визначення є досить вузьким, тому не повністю розкриває дане поняття.

Кривицька О.Р. розглядає фінансову стабільність як результат формування достатнього для розвитку підприємства обсягу прибутку, що є визначальною ознакою його економічної незалежності [3].

Грабовецький Б.Є. вважає, що “фінансова стійкість – це надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів і інвесторів та рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування” [4].

Варто зазначити, що найточнішим і найповнішим визначенням фінансової стійкості підприємства є наступне: властивість підприємства, яка відображає в процесі взаємодії зовнішніх і внутрішніх факторів впливу досягнення стану фінансової рівноваги і здатність не лише утримувати на відповідному рівні протягом деякого часу основні характеристики діяльності підприємства, але і функціонувати і розвиватися [1]. З даного визначення чітко випливає, що на фінансову стійкість впливають зовнішні і внутрішні фактори. Ступінь впливу даних факторів і фінансових ризиків на фінансову діяльність підприємства залежить від кон'юнктури фінансового ринку і зміни економіко-політичної ситуації в країні.

Враховуючи думку численних авторів, а також матеріали довідників, можна назвати визначальні внутрішні фактори впливу на фінансову стійкість підприємства:

- галузева належність суб'єкта господарювання;
- структура продукції (послуг), що випускається, її частка в загальному платоспроможному попиті;
- розмір сплаченого статутного капіталу;
- розмір і структура витрат, їх динаміка у порівнянні з прибутком;
- стан майна і фінансових ресурсів, включаючи запаси й резерви.

Суттєво впливають на підприємство взагалі й фінансову стійкість зокрема і зовнішні фактори:

- 1) економічні умови господарювання;
- 2) політична стабільність;
- 3) техніка і технологія;
- 4) платоспроможний попит споживачів;
- 5) економічна і фінансово – кредитна законодавча база;
- 6) соціальна і екологічна ситуація в суспільстві;
- 7) податкова політика;
- 8) рівень конкурентної боротьби;
- 9) розвиток фінансового і страхового ринку [1].

На сьогоднішній день найбільше впливають на фінансову стійкість підприємства економічні та фінансові чинники. Вони можуть зумовити виникнення кризових явищ, банкрутство і ліквідацію підприємства. Необхідно зауважити, що на сучасному етапі розвитку економіки України фінансова стійкість багатьох підприємств істотно погіршилася. Основними чинниками цього є фінансово-економічна криза в Україні, зростання інфляції, нестабільна державна податкова і кредитна політика. Нестабільність економічної ситуації в Україні зумовлює погіршення інвестиційного клімату в державі. Значний вплив на фінансову стійкість підприємств справляє також зовнішньоекономічна політика держави, яка охоплює експортну та імпорتنу політику. Така політика повинна бути спрямована на створення сприятливих умов для українських товаровиробників на світовому ринку.

Внутрішня фінансова стійкість - загальний стан компанії, який досягає високих результатів. Зовнішня фінансова стійкість - це стабільність середовища, в якому здійснюється діяльність [5].

Тому необхідно з'ясувати, як і якими засобами оцінювати фінансову стійкість компанії. Для цього використовуються різні коефіцієнти, які дають об'єктивну картину його фінансового стану. У визначенні фінансової стійкості та стійкості існує багато думок, і більшість авторів дійшли загального висновку, що необхідно використовувати систему показників, оскільки однієї конкретної групи недостатньо для характеристики рівня стійкості. Наприклад, була запропонована така система:

- 1) показники стану основного та оборотного капіталу;
- 2) показники структури капіталу;
- 3) індекс прибутковості;
- 4) показники платоспроможності.

Коефіцієнти, що визначають фінансову стійкість, описують стан фінансових ресурсів організації, динаміку та ступінь забезпеченості власними коштами, є основою для прийняття управлінських рішень. Весь аналіз зводиться до розрахунку коефіцієнтів згідно з балансом.

Також при розрахунку коефіцієнта необхідно враховувати індивідуальні особливості компанії, про яку йдеться, а також галузеву приналежність організації. Якщо результати системи показників фінансової стійкості підприємства є незадовільними, підприємство є фінансово нестабільним. Негативними наслідками фінансової нестабільності є криза, а в гіршому випадку - банкрутство організації. Найбільш поширеною причиною, яка призводить до банкрутства, є нездатність фірми виконати свої зобов'язання, тобто невиконання фірмою своїх зобов'язань. власних джерел фінансування просто недостатньо. В результаті відбувається порушення фінансової стабільності, і компанія не може працювати та розвиватися в нестабільному середовищі.

Аналіз стабільного фінансового стану на певну дату дозволяє зрозуміти, наскільки добре компанія управляла своїми фінансовими ресурсами за період, що передував цій даті [3]. Необхідно узгодити фінансові ресурси з вимогами ринку та потребами розвитку підприємства.

Для підвищення фінансової стійкості необхідно:

1. Збільшити власні кошти шляхом переоцінки інвестицій шляхом оцінки результатів їх вкладень, а саме для моніторингу ефективності інвестицій у різні проекти компанії. Як результат, це не тільки допоможе вирішити проблему поліпшення фінансової стійкості, але й збільшить дохід від основної діяльності компанії;
2. Раціональне управління прибутком. Мета - збільшити оборотний капітал для розвитку діяльності, а не для власної вигоди;
3. Обмежити позики, щоб забезпечити стабільне зростання компанії та уникнути неможливості сплатити свої зобов'язання у необхідний період.

Для підтримки фінансової стабільності в умовах, що постійно змінюються, компанія повинна мати стратегію. Найчастіше проблеми поліпшення та управління фінансовою стабільністю компанії пов'язані з відсутністю цих стратегій у фірмі, внаслідок чого компанія не може грамотно розпоряджатися своїми ресурсами та ефективно управляти грошовими потоками.

Отже, фінансова стратегія є важелем у розвитку компанії, за допомогою якого підприємство може знайти рішення проблем і проблем для подальшого розвитку, а також мінімізувати ризики погіршення стабільності компанії.

Звичайно, задля досягнення фінансової стійкості необхідно проводити фінансовий аналіз. Аналіз фінансової стійкості підприємства припускає послідовний, ступеневий розгляд усіх параметрів, пов'язаних із веденням господарсько-економічної діяльності. Основні коефіцієнти, які розраховуються під час аналізу фінансової стійкості компанії [5]:

1) коефіцієнт автономії (фінансової незалежності) – показує, яку частину у загальних вкладеннях у підприємство становить власний капітал. Він характеризує фінансову незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування його діяльності;

2) коефіцієнт фінансової залежності – цей показник є оберненим до попереднього коефіцієнта і показує, скільки одиниць сукупних джерел припадає на одиницю власного капіталу;

коефіцієнт маневреності власних коштів характеризує ступінь мобільності використання власного капіталу, показує частку власних коштів, вкладених в оборотні активи;

3) коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу показує, скільки позичених коштів залучено на одну гривню вкладених в активи власних коштів;

4) коефіцієнт фінансової стабільності характеризує співвідношення власних та позикових коштів;

5) коефіцієнт поточних зобов'язань визначає питому вагу поточних зобов'язань у загальній сумі джерел формування.

Прогнозуючи та аналізуючи заходи, щодо покращення фінансової стійкості, неможливо не відзначити, що в сучасній економіці важливою складовою процесу розробки та реалізації фінансової стратегії підприємства (рис. 1) є фінансовий контролінг.

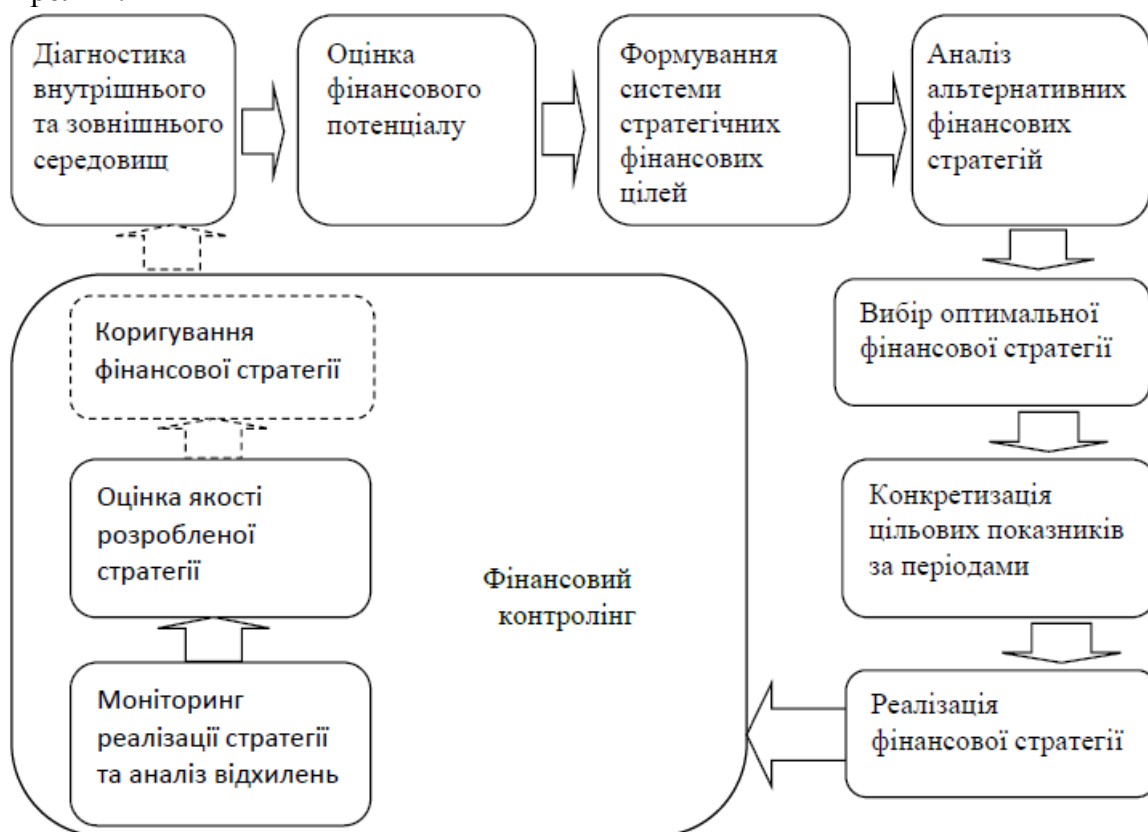

Рис. 1 – Фінансовий контролінг як система ефективного управління підприємством

Він спрямований на постійне відстеження ефективності виконання базових довгострокових параметрів, передбачених його стратегічними планами розвитку, та своєчасне коригування цих показників та/або системи заходів щодо їх досягнення з урахуванням зміни впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ на фінансово-господарську діяльність підприємства, його прибутковість і ринкову цінність, що відбулися з часу розробки та затвердження фінансової стратегії [5].

Відповідно фінансовий контролінг охоплює лише частину етапів процесу розробки та реалізації фінансової стратегії, слідує після отримання результатів від її реалізації, та передбачає моніторинг цих результатів та аналіз відхилень від планових параметрів функціонування підприємства, оцінку якості розробленої стратегії.

При цьому функціонування системи контролінгу засноване на принципі зворотнього зв'язку, який передбачає багаторазове повторення циклу контролінгу у наслідок постійного впливу системи управління на фактори формування підконтрольних показників та зміни чинників внутрішнього і зовнішнього бізнес-середовища.

Практичне застосування фінансового контролінгу на підприємстві базується на використанні набору методів. З точки зору застосування фінансового контролінгу в процесі прийняття рішень щодо формування та реалізації фінансової стратегії підприємства одним з дієвих інструментів розв'язання завдань оцінки стратегії, виявлення резервів для покращення бізнес-процесів є збалансована система показників (BSC).

Збалансована система показників (Balanced Scorecard, BSC) – це методика деталізації стратегії підприємств на основі встановлення конкретних параметрів стратегічних цілей для різних ієрархічних рівнів системи управління, взаємозв'язків між ними та факторами їх формування [6]. Револьюційний характер даної концепції полягає у зміщенні ракурсу дослідження з оцінки виключно фінансових індикаторів ефективності функціонування компанії, як це історично здійснювалося, на значно ширше коло категорій, до яких, окрім фінансової сфери, також традиційно включають такі напрямки, як оцінка бізнес-процесів, клієнтури та можливостей розвитку і зростання суб'єкта господарювання.

Завдання фінансового контролінгу, на реалізацію якого спрямовано застосування інструменту BSC[7]:

- 1) розробка системи збалансованих показників, що конкретизують стратегічну мету розвитку підприємства та процес її реалізації;
- 2) обґрунтування планових значень за системою збалансованих показників;
- 3) оцінка відхилень фактичних значень показників від запланованих, аналіз причин їх виникнення та виявлення шляхів мінімізації.

Узагальнена інформація про комплексний стан суб'єкта господарювання на визначений момент часу та фактори його формування; та ідентифікація недоліків в діяльності та попередження деструктивного впливу зовнішніх факторів дають змогу впровадження правильних управлінських рішень на етапі планування. Результатом використання збалансованої системи показників є оцінка ефективності фінансової стратегії та моніторинг процесу її реалізації та зростання показників ефективності у зв'язку із високою відповідністю між цілями та заходами щодо їх досягнення, уникненням ефекту субоптимізації.

Для вдалого впровадження збалансованої системи показників на підприємстві слід ретельно розробити кожний з її етапів, оскільки імплементація даної теорії у щоденну діяльність підприємства є досить трудомістким і складним процесом. Система показників

стратегічного фінансового контролінгу має враховувати стратегічні орієнтири розвитку промислового підприємства та бути зорієнтована на досягнення стратегічної мети суб'єкта господарювання.

Висновки. Фінансова стійкість підприємств - це властивість підприємства, яка відображає в процесі взаємодії зовнішніх і внутрішніх факторів впливу досягнення стану фінансової рівноваги і здатність не лише утримувати на відповідному рівні протягом деякого часу основні характеристики діяльності підприємства, але і функціонувати і розвиватися.

Для зростання ефективності діяльності підприємства необхідно найретельніше аналізувати вплив тих чи інших чинників на фінансову стійкість протягом певного конкретного періоду для обґрунтування тих чи інших стратегій управління, складання прогнозів, виконання планів.

В умовах складної фінансово-економічної ситуації в Україні, яка пов'язана із зовнішніми глобальними проблемами та внутрішньою складною соціально-економічною ситуацією, підприємствам необхідно вжити усіх можливих заходів щодо стабілізації фінансово-господарської діяльності. Для цього доцільно рекомендувати:

проводити постійний моніторинг та оперативний аналіз показників фінансового стану підприємства;

вдосконалювати інформаційно-методичне

забезпечення аналізу та форми фінансової звітності;

впровадити ефективні методи фінансового контролінгу на підприємстві.

Список використаної літератури:

- 1 Слободян, Н. Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика. Економічний аналіз. Тернопіль. – 2014. – № 18 (2). – С. 239–245.
- 2 Русіна, Ю. О., Полозук, Ю. В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. International scientific journal. – 2015. – № 2. – С. 91–94.
- 3 Богацька, Н. М., Галюк, О. В. Фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення в бізнес-процесах підприємства. Молодий вчений. Херсон. – 2013. – № 2. – С. 12–16.
- 4 Статистика підприємств : [навч. посіб.] / С.О. Матковський [та ін.] ; за ред. С.О. Матковського; 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Алерта, 2013. – 560 с.
- 5 Тютюнник, Ю. М. Фінансовий аналіз. – К. : Знання, 2012. – 815 с.
- 6 Ліпич, Л. Г., Гадзевич, І. О. Контролінг в системі антикризового управління // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 722. – С. 377–381.
- 7 Партин, Г. О., Маєвська, Я. В. Види та місце фінансового контролінгу на підприємстві // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – № 19.6. – С. 199–202.
- 8 Маєвська, Я. В. Види та місце фінансового контролінгу на підприємстві // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.6. – С. 47–52.

References:

- 1 Slobodjan N. Gh. Analysis and forecasting of financial stability of the enterprise in modern conditions: methodology and practice. Economic analysis. Ternopil, 2014, 18 (2), P. 239–245.
- 2 Rusina Ju. O., Polozuk Ju. V. The economic essence of the financial stability of the enterprise and the factors that affect it. International scientific journal, 2015, 2, P. 91–94.
- 3 Boghacjka N. M., Ghaljuk O. V. The financial condition of the enterprise and ways to improve it in the business processes of the enterprise. A young scientist. Kherson, 2013, 2, P. 12–16.
- 4 Statistics of enterprises: [textbook. aid.] / S. O. Matkovsjkyj [etc.]; for order. S. O. Matkovsjkyj; 2nd ed., Reworked. And extra. - K. Alerta, 2013. p. 560.
- 5 Tjutjunnyk Ju. M. Financial analysis. K. Znannja, 2012. p. 815.
- 6 Lipych L. Gh., Ghadzevych I. O. Controlling in the system of anti-crisis management. Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic", 2012, 722, P. 377–381.
- 7 Partyn Gh. O., Majevsjka Ja. V. Types and place of financial controlling at the enterprise. Scientific herald of NLTU of Ukraine, 2009, 19.6, P. 199–202.
- 8 Majevsjka Ja. V. Types and place of financial controlling at the enterprise. Scientific herald of NLTU Of Ukraine, 2009, Vip. 19.6, P. 47–52.

Надійшла до редакції 07.03.2021